

Selahaddin Üniversitesi

Diller Fakültesi

Türk Dili Bölümü

Osmanlıca Dersi

Üçüncü Sınıf

Ders Hocası

Sinan Dışad Tahsin

DR
438
.9
A6B8

اسماری پورسالہ نیک صورت کتبه یازیلی اولادہ آثار
ناہیزانہ نیک ارہاب وقت و مطالعہ طرفلرندہ مظهر
اولد قبری رغبت رائنہ سیدہ بوکرہ دہ تاریخ علومہ اثر ایلہ
اہتای نام ایلہ بن عثمانی مؤلفلرندہ (عالی) ایلہ
(کاتب جلیبی) بی یازدم . ہونلردہ برنجیسی السنہ ۱۱۷۰
نترو نظمہ مقررہ برادیب لائل اولفندہ برابر مورخ ، محاسب
ایکنجیسی دہ عالم ، متفنن ، مورخ ، ہکیمپور (عالی) نیک
ترجمہ ہالنی محو وثبات طریقہ (ہامدہ) تاریخندہ نزل
ابتدایکم کبی مؤلفانہ عامہ ایضامانی دہ تقیمات نامہیزانہ م
نویسی اولدرو درج ایلدم . (کاتب جلیبی) بہ کلچہ
ہونلردہ ترجمہ ہالنی بدصہ عہدوات ایلہ درہودک
(میزانہ النور فی اغتیبار الامور) رسالہ سی نہایتندہ کی کندہ
افادہ سنی عیناً نزل ایتلک شرطیلہ یازدینم کبی مؤلفانہ دار
اولادہ ایضامانی دہ نزل و مطالعہ نویسی اولدرو ترجمہ

MUKADDİME

İsimleri Bursalının sonunda yazılı olan âsâr naçizanenin erbab-ı dikkat ve mutala‘a taraflarından mazhar oldukları rağbet sahifesiyle bunda da tarih-i ‘ulumda eserleriyle ibkayı nam eylesin ‘Osmanlı müelliflerinden (‘Ali) ile (Katib Çelebi)yi yazdım. Bunlardan birincisi es-sene-i selasede neşr-i nazma muktedir bir edib-i kâmil olmakla beraber müverrih muhasib ikinciside ‘âlim, mütefennin, müverrih, hâkimdir. (‘Ali)nin tercüme-i halini muharrer-i isbat tarikiyle (Hammer) tarihinde nakl ettiğim gibi mü’ellifatına ‘â’id izametide tatbi’at naçizanem neticesi olarak derc eyledim. (Katib Çelebi)ye gelince bununda tercüme-i halini ba‘zı ‘ilavet ile merhumun (Mizan’ul-Hakk fi-İhtiyâr İlâ Hakk) risalesi nihayetindeki kendi ifadesini ‘aynen nakl etmek şartıyla yazdığım gibi müellifatına dair olan izametide nakl ve mutala‘a neticesi olarak takrir

این رسم بونقطه برابر بوقدر چون ایضاعات اید بوا یکی ذاتک
 هوبت علمیه اربینه بالوجهوه تعیین ایراسه نظریه باقیده به معنی
 الک اول کدرم اعتراف اید رسم عثمانی مؤلفاندره بعضا اربینه
 دائر (قاموس الاعلام) اسمندر کی اثر بینظایرده محرر
 اولده افادات بالاطراف ترقیوه و تصویوه ایرامیکی هالده
 مشارالیه کلمات علمیه اربینه متعاقب دلفا یک دور
 تفصیله ذاتک ایرادینه ازوم کوروند یکی نظا اهر ایرام که شمردی به
 قدر یازدینهم رسائل بوضعیختی ولوقحماً اولسوره تأیید
 اید بیلیر . اه الشهد والله فتامی قرء قریبه کاون دورتب
 بولوندرینمی یری فیهامه مشایخ ، علما ، شهدا و ادبا ،
 مورخین ، اربا ، ریاضیه ، بهفرا فیوره عثمانیه ذاتک تراجم احوال
 و اسامی مؤلفاتی بهین اولده (عثمانی ارباب کمال و متارفی)
 اسمندر کی کلماتک پشرواری اووه اوزره بوو ایدر دلفا
 بر قاج رساله یازطای دقور اولدینفوره عن قریب هیز
 حصه کلامی انطاف الیه ده تمنی ایدر رسم .
 همامه جناب هوه ؛ خلیفه دهار فیروز شهریار عفا شکرت

etdim. Bununla beraber bu kadarcık iza‘at ile bu iki zatın hüviyet-i ‘ilmiyelerine bil-vücuha ta‘yin edilmiş nazarıyla bakılmayacağını en evvel kendim i‘tiraf eylerim. ‘Osmanlı müelliflerinden ba‘zılarına dair (Kamus’ul-i‘lam) ismindeki eser bi-nazirde muharrir olan ifadat bila-taraf tedkik ve ta‘mik irad iki halde müşar-u ileyhimin kemalat-ı ‘ilmiyelerine müte‘allik daha pek çok tafsilatın iradına lüzum görüldüğü tezahür ider ki şimdiye kadar yazdığım resa’il bu hakikati velev kısmen olsun te’yir edebilir. Leh’ul-hamdu va’l-minehu hatemi kuvve-i karbiyeye kân ve müretteb bulunduğu yeri fasılda meşayih, ‘ulema, şe‘r-i iradiye, müverrihin, etıbbâ, riyaziyun, coğrafiyyûn-ı ‘osmaniyeinin teracim-i ahval ve esamiye-i mü’ellifatını **[silik]** olan (‘Osmanlı Erbab-ı Kemal ve Müşarifi) ismindeki külliyatın pişrevleri olmak üzere bu ve ileride daha birkaç risale yazılması mukadder olduğundan ‘an karib hayyiz-i husûle gelmesini eltaf-ı ilahiyeden temenni ederim.

Heman Cenab-ı Hak halife-i musarefeddir ve şehriyar-ı ‘inayet Karın

سلطاننا الغازی (عبدالحمید خان ثانی) افرودز
حضرت تهرینی کمال یمن و سعادت اریکه بخشہ فریفت و سلطنت
بیتورسورہ آمین .

۱۷ حزیران ۳۲۱ سلانیک بروسہلی

۲

محمد طاهر بن رفعت

Sultan-1 el-gazi ('Abdulhamid han-1 sani) efendimiz
hazretlerini kemalimin ve sa'adetle erike bahş-1 hilafet ve
saltanat buyursun amin.

17 Hâzirân 321 Selanik

Bursalı

Mehmed Tahir Bin Rıf'at

آچاق سسله سويله

فاتح بر گون ديلنجينڭ برينه بر آلتين ويرمشدى.
ديلنجى، پادشاهڭ ويرديگى آلتىنى از بولارق
شويله بر صورتى صوردى:

بو ناصل اولور پادشاهم؟ بن سنڭ قرداشڭ
اولديغم حالده ناصل اولور ده بڭا بر آلتين
ويررسڭ؟

ديلنجينڭ نه ديمك ايسته ديگنى تام آڭلامايان
فاتح صوردى:

سن بنم نره دن قرداشم اولويورسڭ؟

ديلنجى شو آچيقلامه بي ياپدى:

ايكىمزده آدم بابامز و حوا آنامزدن دنيايه
گلمدكمى؟

بويله بر طورومده قرداش صاييلمىورمى يز؟

فاتح گولومسه دى. بو جواب خوشنه گيتمشدى
چونكه. ديلنجينڭ قولاغنه اگيله رك شويله
ديدى:

آمان آچاق سسله سويله. بو سويله ديگى
ديگر قرداشلريمز ده ايشيتوب گلرلرسه، سنڭ
پايڭه بر آلتين بيله دوشمز.

ALÇAK SESLE SÖYLE

Fatih bir gün dilencinin birine bir altın vermişti. Dilenci, Padişahın verdiği altını az bularak şöyle bir soru sordu:

—Bu nasıl olur Padişahım? Ben senin kardeşin olduğum halde nasıl olur da bana bir altın verirsin?

Dilencinin ne demek istediğini tam anlamayan Fatih sordu:

—Sen benim nereden kardeşim oluyorsun?

Dilenci şu açıklamayı yaptı:

—İkimizde de Âdem babamız ve Havva anamızdan dünyaya gelmedik mi?

Böyle bir durumda kardeş sayılmıyor muyuz?

Fatih gülümsedi. Bu cevap hoşuna gitmişti çünkü. Dilencinin kulağına eğilerek şöyle dedi:

—Aman alçak sesle söyle. Bu söylediğini diğer kardeşlerimiz de işitip gelirlerse, senin payına bir altın bile düşmez.

اونوتما

فاتح، استانبولی فتح ایتمشدی. شیمدی آتنک
أوزرنده اوردوسیله شهره گیریوردی. درویشلردن
بری فاتحک آتنک یولارینه یاپیشوب پادشاهه

شویله دیدی:

پادشاهم! استانبولی بز درویشلرک دعاری
سایه سنده آدیغکی اونوتما.

فاتح، درویشک بو حالنه و سوزینه خفیجه
گولومسه دی و:

طوغری سویلرسک، دیدی.

أیله قلیجنى اشارت ایتدکدن صوگره ده شویله

دیدى:

اما سن ده شو قلیجک حقنى اونوتما.

UNUTMA

Kılıcın Hakkını Unutma

Fatih, İstanbul'u fethetmişti. Şimdi atının üzerinde ordusuyla şehre giriyordu.

Dervişlerden biri Fatih'in atının yularına yapışıp Padişaha şöyle dedi:

"Padişahım! İstanbul'u biz dervişlerin duaları sayesinde aldığını unutma.

Fatih, dervişin bu haline ve sözüne hafifçe gülümsedi ve:

"Doğru söylersin" dedi. Eliyle kılıcını işaret ettikten sonra da şöyle dedi:

"Ama sen de şu kılıcın hakkını unutma.

Bazı Osmanlıca kelimelerin Türkçe anlamları:

آهسته Âheste: Yavaş, ağır.

آهو Âhû: Ceylan, güzel göz.

آلود Âlûd: karışmış, bulaşmış.

آدب آموز Edeb âmûz: Edep öğretici.

آن Ân: En kısa zaman.

آسيه Âsiyye: Üzüntülü kadın.

أعور Âver: Tek gözlü, bir gözü kör.

باده Bâde: Şarap, içki.

بانو Bânû: Kadın, hatun.

بیرقدار Bayrakdâr: Bayrak taşıyan asker, bir cematın başı.

بد دعا Bed-duâ (Beddua) : Kötü dua.

برباد Berbâd: Harap, virane, bozuk, perişan.

برجسته Berceste: Yerinde, sağlam.

برگزار Bergüzâr: Armağan, hediye.

دل بسته Dil beste: Gönül bağlanmış.

بتول Betül: Namuslu kadın.

بيهوده Beyhûde: Boş yere, faydasız.

بزم Bezm: Sohbet meclisi, yiyip içme, meclis.

بزمى عالم Bezmi âlem: Sohbet toplantısı.

خود بين Hud bin: Kendini beğenen.

جا Câ: Yer, mekan.

جاه Câh: İtibar, Makam.

جامه Câme: Bol elbise, çamaşır.

جفا Cefâ: Eziyet, zulüm.

جگر سوز Ciger sûz: Ciğer yakan, büyük acı.

جگر پاره Ciger pâre: Ciğer parçası, evlat.

سليقة Selîka: Güzel söz söyleme ve yazma kabiliyeti.

سرگزشت Sergüzeşt: Macera, baştan geçenler.

چشم Çeşm: Göz.

چشمى گريان Çeşmi giryân: Ağlayan göz.

دلبر Dilber: Güzel, gönül alan.

ديوانه Divâne: Deli.

أبرو Ebrû: Kaş.

أفسون Efsûn: Sihir, büyü.

فرزند Ferzend: Çocuk, ođul.

دارالفنون Darül Fünûn: Üniversite.

مهتاب Mehtâb: Ay ışığı.

سراب Serâb: Çölde sıcak ve ışığın etkisiyle su görünen buđu, sis.

مه پيكر Meh peyker: Ay yüzlü, nurlu.

گوش Gûş: Kulak.

گلشن Gülşen: Gül bahçesi.

خواجه Hoca: Öğretmen, efendi.

خار Hâr: Diken.

خزان Hazân: Sonbahar, güz.

خور Hor: kıymetsiz, değersiz.

خور Hor: yiyen, yiyici.

ناديده Nâdide: Az görülen, görülmemiş, çok değerli.

رنجیده Rencîde: İncinmiş, kırılmış.

صدر اعظم Sadrazam: Başbakan.

گزشته Güzeşte: Geçen, geçmiş

ارجوزه Ercûze: Kaside.

Bazı Osmanlıca kelimelerin günümüzdeki Türkçe'yle yazılışı:

اياق ayak

آصقى askı

طاش taş

صوك son

بيك bin

يكي yeni

ايل el

كيجه gece

بر bir

سس ses

دده dede

دكيز, دكز deniz

كنيش geniş

گونش güneş

بيچاق bıçak

گونللو gönüllü

اولدى oldu

كوردى gördü

اننەلىك annelik

باشلامق başlamak

اوکا ona

صوكره sonra

أمت ümmet

قىرىمق kırmak

يرده yerde

جنتده cennette

چوچوغى çocuğu

كرك gerek

قارانلق karanlık

كىتمك gitmek

وار var

دويغو duygu

اول öl, ol

اوچ uç, uç

كيش kış

أو ev

آو av

اوك ön

طات tat

كلك gelin

سوكى sevgi

سانجاق sancak

اوجاق ocak

كبي gibi

آرقاداش arkadaş

يارين yarın

ديوار duvar

اسكي eski

ببک bebek

صوچ suç

خواجه نك بر قوزىسى وارمش، پك چوق
 بىلرمش. بر كون يارانلرى كلوب خواجه يارين
 قيامت قوپه جقمش، كل بو قوزى يى بوغازليهلم و
 ييهلم ديرلر. خواجه اينانماز، برى دها كلوب بويله
 سويلر، خواجه كرچك صائوب قوزى يى
 بوغازلار، اوتدن آرقه سنه آلوب بر سير يرته
 كيدرلر. اوراده آتش ياقوب قوزى يى قيزارتمغه
 باشلار. بو صره ده آرقداشلىرى صرتلر يى صمويونوب
 چماشورلر قى خواجه يه براقيرلر، هر برى بر يانه
 اويتامغه كيدرلر. خواجه بو چماشورلر
 هپسى آتسه اوروب يقار. برده بونلر قارنلر
 آجيقوب كلدكلر قده كورولر كه چماشورلر
 هپسى يانوب كول اولش. خواجه يه بونلر كيم
 ياقدى؟ خواجه يارين قيامت قوپاجق چماشورى
 قىليه چكسكز ديمش.

Hocanın bir kuzusu varmış,pek çok beslemiş,Bir gün yaranları gelip hocaya yarın kıyamet kopacakmış,gel bu kuzuyu boğazlıyalım ve yiyelim derler,hoca inanmaz.Biri daha gelip böyle söyler.

Hoca gerçek sanıp kuzuyu boğazlar. Etinden arkasına alıp,bir seyr yerine giderler.Orada ateş yakıp kuzuyu kızartmaya başlar. Bu sırada arkadaşları sırtlarını soyunup çamaşırlarını hocaya bırakırlar. Her biri bir yana oynamaya giderler. Hoca bu çamaşırların hepsini ateşe vurup yakar bir de bunların karınları acıkıp geldiklerin de görürler ki çamaşırların hepsi yanıp kül olmuş hocaya:

Bunları kim yaktı hoca:

Yarın kıyamet kopacak çamaşırları neleyeceksiniz demiş...

ملك الموت

هانكى جيلان سنى كىمش دە چو جقكن مەدن ، هانكى قاپلان سكا سوت و یرمش ئوز آنەك یرینە؟
اوج یوز اولك كویى طاقش صاچكك تللرینە ، سور و یورسك بو مزار لقمە ایچك تیزە مەدن .

سیرە چیق ، سودەكم آفشاملری قوربانلرکی؟ یار نیور باغرینی هرکس سكا کوسترمك ایچون .
آه او طاش قلبكە بر کون هیجان و یرمك ایچون ینە کوی خلقی سبیل ایندی بو ییل قانلرینی .

بر چیچك رقی سیدنمش دە ایپکدن تیکە صوکرە کو کسکده چلیکدن می دو گلش بو پورەك؟
سن کویك در دینە بیگانه یاشارگن کولەرك ، کومو پور جان و یرن اولادلرینی یوز لرجه ینە .

بر ئولوم ملتى حالندە اسرکن فسك عمری بر دال کبی بیچارەلرک صاللا نیور
اختیارلر یانیور ، کورپە چو جققر یانیور؟ بو کویك صیتمالی باغریندە جهنم می نەسك؟

هانكى جيلان سنى كىمش دە چو جقكن مەدن ، هانكى قاپلان سكا سوت و یرمش ئوز آنەك یرینە؟
اوج یوز اولك كویى طاقش صاچكك تللرینە ، سور و یورسك بو مزار لقمە ایچك تیزە مەدن .

۱۹۲۳

(Ist. 1928, s. 22 - 23) ، صودە حلقەلر)

فاروق نافذ

Hangi ceylan seni kesmiş de çocukken memeden,
Hangi kaplan sana süt vermiş öz annen yerine?
Üç yüz evlik köyü takmış saçının tellerine,
Sürüyorsun bu mezarlıkta için titremeden.

Seyre çık,sevdiğim,akşamları kurbanlarını;
Yarıyor kalbini herkes sana göstermek için.
Ah,o taş kalbine bir gün heyecan vermek için
Yedi köy halkı sebil etti bu yıl kanlarını.

Bir çiçek rikkati sinmiş de ipekten tenine,
Sonra göğsünde çelikten mi dövülmüş bu yürek?
Sen köyün derdine bigane yaşarken,gülerek,
Gömüyor can veren evladını yüzlerce nine.

Bir ölüm meltemi halinde eserken nefesin,
Ömrü bir dal gibi aşıklarının,sallanıyor;
İhtiyarlar yanıyor,körpe çocuklar yanıyor;
Sen köyün sıtmalılı bağrında cehennem mi,nesin?

Hangi ceylan seni kesmiş de çocukken memeden,
Hangi kaplan sana süt vermiş öz annen yerine?
Üç yüz evlik köyü takmış saçının tellerine,
Sürüyorsun bu mezarlıkta için titremeden.

Faruk Nafiz Çamlıbel

مرکز افندی

مرکز افندی بر گون نماز قیلارکن سجّادهدهدر.
بردن یر آلتندن بر سس ایشیتیر:

- بن شوراده، یدی بیڭ ییلدر بکلهین، قرمزی
رنکلی، صودن لذتلی بر حیات پیڭارییم. بنی
یر یوزینه چیقار. الله بنی حمّا خسته لغنه علاج
یاپدی. بنی بو چپسدن مطلقا قورتار!

مرکز افندی بو سوزلری دویار دویماز یاننده کی
آرقداش لرینه:

- گلڭ دوستلر، سزڭله شو سجّادهنڭ اولدیغی
یرده بر قویو قازالم، دیر.

بسمله ایله اوڭجه کندیسی آیاغنی یره اورور.
آردندن قازمه لر، کورکلر حاضرلانیر، بر چیرپیده
قویو قازیلیویریر. قویودن قرمزی رنکلی، خوش
بر صو چیقار. و بو صو، مرکز افندینڭ دویدیغی
گی استفاده لی بر صودر. کیم صباحلین آچ قارننه
بو خوش لذتلی صودن اوچ یودوم ایچرسه،
اللهڭ اذنی ایله حمّا خسته لغندن قورتولورمش.
سیاحتنامه دن

MERKEZ EFENDİ

Merkez Efendi bir gün namaz kılarken

seccadededir. Birden yer altından bir ses işitir:

-Ben şurada, yedi bin yıldır bekleyen, kırmızı renkli, sudan lezzetli bir hayat pınarıyım. Beni yeryüzüne çıkar. Allah beni humma hastalığına ilaç yaptı. Beni bu hapisten mutlaka kurtar!

Merkez Efendi bu sözleri duyar duymaz

yanındaki arkadaşlarına:

-Gelin dostlar, sizinle şu seccadenin olduğu yerde bir kuyu kazalım, der.

Besmele ile önce kendisi ayağını yere vurur.

Ardından kazmalar, kürekler hazırlanır, bir çırpıda kuyu kazılır. Kuyudan kırmızı renkli, hoş bir su çıkar. Ve bu su, Merkez Efendinin duyduğu gibi istifadeli bir sudur. Kim sabahleyin aç karnıma bu hoş lezzetli sudan üç yudum içerse, Allah'ın izni ile humma hastalığından kurtulmuş.

Seyahatname'den

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبِشَيْئِهِ • •

رسول علیہ السلام زمانہ یقین بیات بونیدہ قورقوت اتا
دیرلر برار قوریدی اغوزک اول کشتی تام بلیجیدی نه دیرسه
اولردی غایبدن در لوجبر سویلردی حق تعالی اتمک کوکلنه
الهام ایدردی قورقوت اتا ایتدی آخرزمانه خانلق کرو
قاییه دکه تمسنه اللرنزه امیه • آخرزمان اولب قیامت
قونجه بودیدوکی عثمان نسلی در • ایشده سوریلب کیده بود
ودخی پنجه بوکابکز سوز سویلردی • قورقوت اتا اغوزقوت
مشکلنی حل ایدردی • هرته ایش اولسه قورقوت اتایه
طایمئجه ایشلمز لردی هرته که بیورسه بقول ایدر لردی •
سوزین صوبت تام ایدر لردی دده قورقوت صوبلیمش •
الله الله دیمینجه ایشلر اوکمز قادر تکری ویرمینجه اربا یمن
ازلدن یان لسه قول باشنه قضا کلیمز • اجل وعدن ایرمینجه

که

Resul Aleyhisselam zamanına yakın Bayat boyundan Korkut Ata derler bir er ortaya çıktı. Oğuzun o kişi tam bilicisi idi. Ne derse olurdu. Gaipten türlü haber söylerdi. Hak Teala onun gönlüne ilham ederdi. Korkut Ata söyledi: Ahir zamanda hanlık tekrar Kayıya geçecek. Kimse ellerinden almayacak, ahir zaman olup kıyamet kopuncaya kadar. Bu dediği Osman neslidir, işte sürüp gidiyor ve daha nice buna benzer söz söyledi. Korkut Ata Oğuz kavminin müşkülünü hallederdi. Her ne iş olsa Korkut Ata'ya danışmayınca yapmazlardı. Her ne ki buyursa kabul ederlerdi. Sözünü tutup tamam ederlerdi.

Dede Korkut söylemiş: Allah Allah demeyince işler düzelmez, kadir Tanrı vermeyince er zenginleşmez. Ezelden yazılmasa kul başına kaza gelmez, ecel vakti ermeyince kimse

کعبه اولمز. اولن ادم دیولمز جهان جان کرو کلمز بریکد
قره طاغ یومرسنجه مالی اولسه یغز دیرز طلب ایلر فیضند
ارتوغن ییه بلمز. اولشوبن صولر طاشسه دکر طولمز بگرلک
ایلینی تنکری سومز. کوکلن یوجه طوتن ارده دولت اولمز
یاد اوغلی صاقلمقله اغول اولمز بیوسینه سالور کیدر
کوردم دیمز. کل دپه چک اولمز قره اشک باشنه اویان
اورسک قاتر اولمز. قراوشه طون کورساک قادین اولمز
پاپپا قار کریمسه یازده قالمز. پیاغلو کوچمه چمن کوز
قالمز اسکی پنبون بز اولمز. قری دشمن دوست اولمز
قره غوجه قما ینجه بول التمز. قره بولاد اوز قیلجی جالینجه
قرم روزار مالنه قیمینجه آدی چقمز. قزانادن کور مینجه
اوکت المان اوغل اتادن کور مینجه صفره چکمز. اوغل
آنانک یتری در ایکی کهدنیک بری در. دولتو اغول

Kimse ölmez. Ölen adam dirilmez, çıkan can geri gelmez. Bir yiğidin kara dağ yumrusunca malı olsa yığar, toplar, talep eyler, nasibinden fazlasını yiyemez. Gürüldeyip sular taşsa deniz dolmaz. Kibirlilik eyleyeni Tanrı sevmez, gönlünü yüce tutan erde devlet olmaz. El oğlunu beslemekle oğul olmaz, büyüyünce bırakır gider, gördüm demez. Kül tepecik olmaz, güveyi oğul olmaz. Kara eşek başına gem vursan katır olmaz, hizmetçiye elbise giydiren hanım olmaz. Lapa lapa karlar yağsa yaza kalmaz, yapağılı yeşil çimen güze kalmaz. Eski pamuk bez olmaz, eski düşman dost olmaz. Kara koç ata kıymayınca yol alınmaz, kara çelik Öz kılıcı çalmayınca hasım dönmez, er malına kıymayınca adı çıkmaz. Kız anadan görmeyince öğüt almaz, oğul babadan görmeyince sofraya çekmez. Oğul babanın yerine yetişenidir, iki gözünün biridir. Devletli oğul

قوپه ارجاغنىڭ كوزى در اوغول دى نىلسون بيا اولب
 مال قالمسه بيا مالندون نه فايده بائىد دولت اولسه دولت
 ستر شترىن الله صقلسون خانم سزى **دده قور قوت**
بر دى صويلىمش صرب يور ركن قاضلق اتانا مرد يكت
 ينه بلمز بنجه بنسه يك چالوب كسراوز قىلجى مختلر
 چالنجه چالسه يك • چلابيلن يكدن ارقله قىلجىن برچوماق
 يك • قونى كلمين قره اولر قىلسه يك آت يىن اجى اولر
 بتمه يك • ادم ايچنن اجى صولر صين بنجه صرمسه يك •
 اتا دى يور تىن خويراد اوغل اتا بىلندن انجه اينسه يك
 انار حنه دوشنجه طوغمسه يك • اتا دىن يور دىز دولتلر
 اوغل يك • يلان سون بوديند اولنجده اولسه يك •
 كرجكلرك اوج اوتن اون ياشىنى طولدرسه يك • اون اوتن
 اون ياشكدن طولسون • حوسزه يمان كتر مهن • دولتكن

**olsa ocağının korudur. Oğul da neylesin baba
ölüp mal kalmasa. Baba malından ne fayda başta
devlet olmasa. Devletsiz şerrinden Allah saklasın
hanım sizi!**

**Dede Korkut bir daha söylemiş: Sert yürürken
cins bir ata namert yiğit binemez, binince
binmese daha iyi. Çalıp keser öz kılıcı namertler
çalınca çalmasa daha iyi. Çala bilen yiğide ok ile
kılıçtan bir çomak daha iyi. Misafiri gelmeyen
kara evler yıkılsa daha iyi. Atın yemediği acı
otlar bitince bitmese daha iyi. İnsanın içmediği
acı sular sızınca sızmasa daha iyi. Baba adını
yürütmeyen hoyrat oğul baba belinden inince
inmese daha iyi, ana rahmine düşünce doğmasa
daha iyi. Baba adını yürütünce devletli oğul daha
iyi. Yalan söz bu dünyada olunca olmasa daha
iyi. Gerçeklerin üç otuz on yaşını doldursa daha
iyi. Üç otuz on yaşınız dolsun, Hak size yaman
getirmesin, devletiniz**

پايينده اولسون خانم هي **دده قور قوت صويليش كوره**
خانم نه صويليش كندكه يرك اوتلا قارن كيك بيلور.
 گلز بر لر چمنلرين قولان بيلور. اير و اير و يولدر اينان دوه بيلور
 يدي دره تخولون دلكور بيلور. دونله كردان كو چدكن تورغاي
 بيلور. اوغل كيمدن اولدغين انا بيلور. ارك اغز يين بيني سون
 آت بيلور. اغز يوكلوز حيم قاتر بيلور. نيرده صريلور وارده
 چكن بيلور. نامل ياشك اغز ييس بيني بيلور. قو لجه قوپسز
 كوترب ايلدن ايله بكن بكنه اوزان كز ارجومردين اوزاكن
 اوزان بيلور. ايلوكونه چالوب ايدن اوزان اولسون ارب
 كلن قضاي تكري صاوسن خانم هي **دده قور قوت كند**
صويليش كوره لم خانم نه صويليش اغز اچوب اوكر
 اولسم اوستزده. تكري كود گلني تكري دوستي دين سروري
 محمد كور گلني محمدك ساغ ياننده ناز قلن ابوبكر صديق كور گلني

devamlı olsun hanım hey! Dede Korkut bir daha söylemiş, görelim hanım ne söylemiş: Gittikte yerin otlaklarım geyik bilir. Yeşermiş yerlerin çimenlerin! yaban eşeği bilir. Ayrı ayrı yolların izini deve bilir. Yedi dere kokularını tilki bilir. Geceleyin kervan göçtüğünü ana bilir. Erin ağırını hafifini at bilir. Ağır yüklerin zahmetini katır bilir. Nerede sızılar var ise çeken bilir. Gafil başın ağrısını beyni bilir. Kolca kopuz yükseltip elden ele, beyden beye ozan gezer. Erin cömerdim, erin cimrisini ozan bilir. Karşınızda çalıp söyleyen ozan olsun. Azıp gelen kazayı Tanrı savsın hanım hey!

آخر صبارہ باشید رعم کورکلی هجه سنلین دوزا وقتسه
یس کورکلی • قیلج چالری دین اچدی شاه مردان علی
کورکلی • علینک اوغلری پیغبر نواله لری کربلا یازیندن
بزیریله النده شهید اولدی حسنله حسین اکی قرداش
بله کورکلی • یازلب دوزلب کوکون ایندی تکریم علی قران
کورکلی • اول قرانی یازدی دوزدی علمالراو کربنجه کویدی
بجری • عالمدرسوری عثمان عقان اوغلی کورکلی • ابحق
یر • یا پلو بدر تکریم اوی مکه کورکلی اول مکه یه صاغ
وارسه اسن کلسه صدقی بتون حاجی کورکلی صاعش
کننده اینه کورکلی اینه کوفی او قیانه قطبه کورکلی • قولق
اورب دکلیند امت کورکلی • مناره ده باکلیندن حق کورکلی
دیزن باصوب او تورنزه حلال کورکلی دولندن اغارسه بیا
کورکلی • اغ سودین طوید امرزسه اتا کورکلی • ینا شوب

Dede Korkut gene söylemiş, görelim hanım ne söylemiş: Ağz açıp över olsam üstümüzde Tanrı güzel. Tanrı dostu din ulusu Muhammet güzel. Muhammed'in sağ yanında namaz kılan Ebubekir Sıddık güzel. Ahir, otuzuncu cüz başıdır amme güzel. Hecesince düz okunsa yasin güzel. Kılıç çaldı, din açtı erlerin şahı Ali güzel. Ali'nin oğulları, Peygamber torunları, Kerbela ovasında yezidîler elinde şehit oldu. Hasan ile Hüseyin iki kardeş beraber güzel. Yazılıp düzülüp gökten indi, Tanrı ilmi Kur'an güzel. O Kur'an'ı yazdı düzdü, ulemalar öğreninceye kadar bekledi biçti, alimler sultanı Osman Aftan oğlu güzel. Çukur yerde yapılmıştır Tanrı evi Mekke güzel. O Mekke'ye sağ varsa esen gelse imanı bütün hacı güzel. Hesap gününde cuma güzel. Cuma günü okuyunca hutbe güzel. Kulak verip dinleyince ümmet güzel. Minarede ezan okuyunca müezzin güzel. Dizini bastırıp oturunca helalli güzel. Şakağından ağarsa baba güzel. Yanaşıp yola.

Başarılar Dilerim